

D ů v o d y:

Řízení o výzvě k návratu do manželského společenství (§ 13 c) zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n.) jest upraveno vládním nařízením ze dne 27. června 1919 čís. 362 sb. z. a n. a jest podle své povahy řízením nesporným. Pořadem stolic nenapadá se usnesení, kterým byla stěžovatelka vyzvána, by se vrátila do manželského společenství. Do takového usnesení není podle poslední věty čl. I a) citovaného nařízení stížnost ani přípustnou. Dovolacím rekurem napadena jsou usnesení, jimiž bylo rozhodnuto o návrhu na zrušení usnesení obsahujícího řešení výzvu. Jde tu o souhlasná rozhodnutí soudů nižších stolic, a jest proto dovolací rekurs přípustným jen ze tří v § 16 nesp. řiz. uvedených důvodů. Nejvyšší soud, přezkoumaj napadené usnesení na základě spisů neshledává, že by tu byl opodstatněn některý z těchto tří důvodů. Nemohlo býti proto dovolacímu rekursu vyhověno. Stěžovatelka uvádí v dovolacím rekursu, že již jednou musí býti rozhodnuto, jaký význam má usnesení, jímž se vyhovuje návrhu na výzvu k návratu do manželského společenství. O významu této výzvy se nejvyšší soud již v přčetných rozhodnutích vyslovil, zejména v poslední době pod čís. 3755, 7150 a 7921 sb. n. s.

Čís. 9852.

Státní správa byla oprávněna odvolati placení diet vojenskému zaměstnanci vzhledem k doslovu služební smlouvy s ním uzavřené, již příznány diety za podmínek uvedených ve výnosu ministerské rady čís. 13.182/1919.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, Rv I 1298/29).

Žalobce, přidělený jako kancelářský úředník zemskému vojenskému velitelství na Podkarpatské Rusi, potom na Slovensku, domáhal se na československém eráru zaplacení zadržovaných diet. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Odvolateli jest přisvědčiti, že pro posouzení uplatňovaného nároku na diety jest rozhodující služební smlouva se žalobcem. Ale, přezkoumaj věc ve smyslu § 462 c. ř. dospěl i odvolací soud k názoru, že žalobní nárok není odůvodněn. První soud správně zjistil, že nárok na diety podle služební smlouvy byl vázán na podmínky výnosu min. rady čís. 13182/19. Při tom sice praví se v důvodech napadeného rozsudku, že žalobce vůbec neměl nárok na diety. Tato otázka bude však ještě blíže probrána. V citovaném výnosu se stanoví diety pro státní zaměstnance na Slovensku až do odvolání. Tím řečeno, že státní správa si vyhradila jménem státu, výplatu diet i zcela zastaviti, a žalobce uzavřením smlouvy na tuto podmínku přistoupil. Toto ujednání jest jasné a nelze mluvit o úplné libovůli žalované strany, jež později odepřela diety vypláceti. Do smlouvy nelze vkládati více, než jest tam jasně vysloveno. Odvolací

soud stojí však na stanovisku, že výnos M. N. O. ze dne 23. února 1920 čís. 65652 pol. práv. 1 odd., na jehož základě spolu s citovaným již výnosem čís. 13182/19 (min. rady) a dále s výnosem čís. 63601 (M. N. O.) služební smlouva se žalobcem byla sjednána, vyloučil pro žalobce podmínku stanovenou ve výnosu čís. 13182/19, že diety patří jen zatímně přiděleným zaměstnancům, po případě trvale přiděleným na Slovensko. Ve výnosu tom se praví: »Kancelářští pomocníci . . . . . v Podkarpatské Rusi mají mimo požitky ve výnosu čís. 63601 normované . . . . (nárok) na diety za podmínek uvedených ve výnosu min. rady č. 13182 z roku 1919, který se v opisu přikládá . . . . .« Výnos čís. 65652 stanoví tedy všeobecně, že ti, s nimiž se měly smlouvy služební uzavřít, mají nárok na diety, jak bylo uvedeno, a nerozlišují se tam nijak mezi přidělenými a těmi, kdož teprve nastoupili v Podkarpatské Rusi do služby, a proto jest usuzovati, že pro žalobce byl nárok na diety založen bez ohledu na to, zda byl přidělen, čili nic, ovšem ale za ostatních podmínek výnosu čís. 13182/19, a zejména, že diety příslušejí žalobci jen až do odvolání. Že není ve smlouvě uveden tento obsah z výnosu čís. 13182/19, nevadí, neboť bylo věcí žalobce, pakliže výnos ten neznal, by se přesvědčil o jeho obsahu; případný omyl o výši požitků byl by vyvolal jen on sám a není proto závaznost smlouvy ani v tom směru pochybná. Ostatně není ve smlouvě citován ani výnos čís. 63601 o výši základního platu a žalobce přece s platem podle tohoto výnosu počítá. K tomuto stanovisku dospěl odvolací soud, zopakovav důkaz citovanými výnosy jich přečtením při odvolacím roku a zjistil tak proti prvnímu soudu, že otázka přidělení, ať definitivního, ať prozatimního u žalobce jako podmínka nároku na diety nerozhoduje. Nelze však sdíleti žalobcův názor, že poukaz na výnos čís. 65652/20 spolu s výnosem čís. 13182/19 ve služební smlouvě žalobcově se týkal jen výše diet. Tomu odporuje doslov výnosu čís. 65652 (. . . . . za podmínek ve výnosu čís. 13182/19 uvedených), neboť se tu mluví o více podmínkách, kdežto jinak, kdyby byla míněna jen výše diet, bylo by to vyjádřeno přiměřeně (na př. . . . . »nárok na diety uvedené ve výnosu . . . . .« a pod.). Jak vykládalo Z. V. V. v Užhorodě služební smlouvu žalobcovu, pokud se týče diet, a jaké podávalo návrhy v té věci ministerstvu N. O. když výplata diet byla zastavena, jest vedlejší a žalobce nemůže z toho odvozovati práva, neboť byly to jen projevy Z. V. V. proti ministerstvu, tedy nadřízenému úřadu, nikoli uznání nároku proti žalobci jako smluvní straně. Pro uzavření smlouvy služební byly směrodatné předpisy výnosu M. N. O. čís. 65652/20, a podle tohoto výnosu byla smlouva uzavřena. Co tam jest stanoveno, jest obsahem služební smlouvy. První soud tedy na ony přípisy Z. V. V. v Užhorodě jako na nerozhodné nehleděl, a řízení nestalo se tím neúplným. Taktéž je nerozhodné, že vojenská správa nabízela při nedostatku zaměstnanců ucházejícím 1.700 Kč měsíčně (výnos Z. V. V. v Užhorodě ze dne 29. prosince 1920 čís. 29722); výnos ten byl jednak vydán později, než byla ujednána smlouva se žalobcem, a jednak žalobce sám své nároky odvozuje ze své smlouvy; ostatně tolik také dostával a rozhodný jest doslov smlouvy s jednotlivci. Pokud od-

volatel vytýká, že první soud uvádí v důvodech rozsudku, že se žalobce odvolává pro svůj nárok jen na usnesení vlády čís. 13182/19, ač uvedl, že se žalobní nárok opírá o smlouvu, a že tu je rozpor a neúplnost v důvodech rozsudku, nemá tato okolnost vedle ostatních správných zjištění význam a jest patrné, že jde jen o nepřesné vyjádření, z kterého nemůže žalobci vzejít újma. Vzhledem k zaujatému a odůvodněnému stanovisku, že diety přiznány byly žalobci smluvně až do odvolání, jest posuzovati další výnosy státní správy v této věci, a to výnosy M. N. O. čís. 39423/22 a čís. 47995/22, kterými po zastavení diet v roce 1922 podle výnosu M. N. O. č. 33101 na protest žalobce a jiných spolu s přípisem Z. V. V. v Užhorodě přiznány diety »až na další« po případě »až do definitivní úpravy«, rovněž s tohoto hlediska, že totiž tu státní správa vyšla dotyčným zaměstnancům vstříc, aniž by se však na smluvním ustanovení, že diety přísluší jim jen až do odvolání, co změnilo. Výnosy ze dne 22. prosince 1920 čís. 39155, ze dne 25. února 1920 čís. 66054 se podle obsahu na žalobce nevztahují a nelze z nich vůbec pro nárok na diety od 1. října 1925, které jsou zažalovány, nic dovoditi. Žalobce nemůže pro sebe nic dovozovati ani z případných nesrovnalostí při poskytování diet (někteří zaměstnanci v Ružomberku mají diety a také v jiných místech, kdežto v Košicích diety nepřiznány), neboť sám se opírá o svou služební smlouvu a podle ní, jak doličeno, po zastavení diet státní správou, nárok na diety mu již nepřisluší. Zejména je odůvodněno také zastavení diet po přemístění žalobce k Z. V. V. do Košic po zrušení Z. V. V. v Užhorodě a to jak smlouvou (diety přiznány jen do odvolání), tak i ve smyslu výnosu čís. 39423/22, kterým ponechány diety kancelářským pomocníkům a oficiantům na Podkarpatské Rusi umístěným. Výnos čís. 47995/22 pro žalobce vůbec nepřichází v úvahu.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud výstižně a správně vyložil a odůvodnil, že pro posouzení žalobního nároku na diety jest rozhodnou služební smlouva uzavřená se žalobcem na základě výnosu ministerstva národní obrany ze dne 23. února 1920 čís. 65.652, že v tomto výnosu bylo zvláště uvedeno, že nárok na diety přísluší kancelářským pomocníkům za podmínek uvedených ve výnosu ministerské rady čís. 13.182/1919, jímž byla otázka diet upravena, že jednou z těchto podmínek bylo, že se diety stanoví až do odvolání, a že žalobce ujednáním služební smlouvy i na tuto podmínku přistoupil. Z toho plyne, že si takto státní správa vyhradila již ve služební smlouvě za souhlasu žalobce pro sebe právo, otázku vyplácení diet upravit a důsledkem toho po případě také výplatu diet zastaviti. Použila-li státní správa svého smluvně jí vyhrazeného práva a zastavila-li žalobci výplatu diet, nemůže žalobce proti tomu důvodně namítati, že mu byly všechny požitky přiznány na celou dobu trvání služební smlouvy, ani že se výhrada odepření diet, na kterou uzavřením smlouvy dobrovolně přistoupil, přičila dobrým mravům

a pravidlu § 914 obč. zák. Pokud dovolatel brojí proti právním závěrům odvolacího soudu, že se poukaz na výnos čís. 13.182/1919 netýká jen výše diet, nýbrž i nároku na ně, — že při výkladu služební smlouvy ohledně diet nezáleží na tom, jak na tuto otázku pohlíželo zemské vojenské velitelství v Užhorodě, že jest nerozhodné, nabízelo-li toto zemské vojenské velitelství výnosem ze dne 29. prosince 1920, čís. 29.722 uchažečům 1700 Kč měsíčně, a že smluvní ustanovení o výplatě diet jen až do odvolání nebylo změněno pozdějšími výnosy ministerstva národní obrany, jimiž byly po zastavení diet jednotlivým zaměstnancům diety »až na další« po případě »až do definitivní úpravy« ponechány, — nejsou jeho vývody s to, by vyvrátily důvody v té příčině odvolacím soudem uvedené, s nimiž dovolací soud souhlasí, poněvadž se srovnávají se zjištěným skutkovým stavem a vyhovují zásadám logického myšlení i zákonu. Bezvýznamnou jest dovolatelova námitka, že služební smlouvu stylisovala vojenská správa a že tedy jde na její vrub, byla-li smlouva nejasná, neboť o nejasnosti služební smlouvy nemůže býti řeč, jak případně vyložil již odvolací soud. Rovněž nemají rozhodný význam dovolatelovy vývody o tom, že přemístěním žalobce z Užhorodu do Košic nebyla změněna jeho služební smlouva a že tím nemohla nastati změna v jeho požitcích, ježto k zamítnutí žalobního nároku postačí, že nárok na diety byl mu přikázán jen až do odvolání a že státní správa zastavila mu výplatu diet, používši svého smluvního oprávnění k tomu.

Čís. 9853.

Formy notářského spisu podle § 101 (2) směn. zákona se nevyžaduje pro osoby jen slabozraké.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, Rv I 576/30.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítla žalovaná příjemka, že, ač jest slepou, nebyla zachována forma notářského spisu. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, zjistiv, že žalovaná není slepou, nýbrž jen slabozrakou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka připouští, že § 101 (2) směn. zák. vyžaduje jen pro slepce k platnosti směnečného prohlášení formu notářského spisu, a že ji znalec neprohlásil za slepou. Mínil však, že přes to její podpis na směnce není platný proto, že její slabozrakost jest zcela neobyčejná, ježto nemůže psané přečísti, a proto, že zákon ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., chtěl osobám, jež nemají přirozené způsobilosti tělesné, poskytnouti zvláštní ochranu, která odpadá jen tam, kde jest jisto, že